

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:		Felelős szerkesztő Rudnyanszky Gyula.	Kiadó laptulajdonos: G á s z l ó J ó z s e f.	Egy példány ára 4 fillér. Hozzájárulás és kiadóhivatal: Debrecen, Csapó-u. 9. — Telefon
Előfizetés: Negyedévre	5 korona.			
Éves: Negyedévre	12 "			
Éves: Negyedévre	5 "			
Éves: Negyedévre	20 "			

A cárevics.

— augusztus 17.

(K.) A nagy orosz birodalom népe ujjong a cárevics születése felett. A nehéz cári koronának immár van örököse és ez az örökös egygyel növeli azok számát, kik koronát viselnek ugyan, de egész életükben nyugtalanságban élnek és valóságos Golgota a pályájuk.

Amott pedig messze-messze a japán vizeken ágyudőrej mellett halnak el az orosz vitézek. Aldozatai a terjeszkedési politikának mely nem tekint sem ember, sem pénz áldozatra. Egy valóságos Maloch az, mely magával viszi ezrek és ezrek nyugalmát, vérét életét és a nemzeti haladás erőforrásait felemészti. Az orosz katonára nincs ez áldatlan harcban semmi lelkesítő, tüzel. mert ezt parancsolja a katonai fegyelem, de nincs meg benne annak a magasabb eszménynek ereje, mely hőseket nevel.

Emitt az életre ébredő cárevics-et éltetik, amott a tábori pópák ezrivel temetik el közös sirba azo-

kat a boldogtalanokat, kik unottan harcolnak egy oly eszméért, mely nek nem érik lelkesítő erejét. Amott nagy ünnepséggel keresztelik meg a cár ujszülött fiát, emitt meg folyik a vékereszttség. Ez a kihullott vér nyomán nem fakad fel a dicsőség virága, mert vereség után vereség éri az orosz fegyvereket. Még a nemzetek rokonszenve sem kíséri az oroszokat és ugyszólván az egész világ örül a japánok folyton megújuló győzelmének.

És a terjeszkedési politika fanyar gyümölcsei mellett ott vannak a belső viszályok, a forradalmi elemek féktelenkedése, a bombavető anarkisták, akik csak a kedvező alkalmra várnak, hogy trónokat forgasanak fel.

Az elégedetlenség szellemét neveli a harctérről érkező és immár nem szépíthető hírek és ma már a csöndesebb elemek is zugolódva beszélnek arról a háborúról, mely dicsőség helyett az orosz fegyverek megalázását fogja eredményezni.

Világhatalmi súlyából már is sokat veszített az orosz birodalom

és Port Artur bevétele hosszú időn át megérdemelt büntetése lesz a mindent elnyelni, mindent leigázni akaró orosz politikának. Lassankint rá fognak jönni a többi hatalmak, hogy az orosz birodalom addig rettegett fölénye sem az már többé, ami volt. És legyőzése esetén bizonyára okulni is fog és terjeszkedési politikája legalább egy időre esődöt mond.

Az a gyermek pedig, ki ma koronás bölcsőjében még nem érzi jövő hivatásának terheit — ki tudja milyen sorsra született? Élete áldásává válik-e az orosz birodalomnak vagy pedig ő is rettegésben fog élni és osztozik-e abban a boldogtalanságban, mely a cári házhoz hozánót?

Ma még boldog gyermek és talán eljön az idő, midőn uralkodói gondját és életét, trónját féltő aggodalmi közepett keserűséggel fog arra a napra gondolni, melyen ágyulövés és harangok zugása hirdették az ő születését...

A harcban.

Írta: Ujlaki Antal.

Perl ur, a lámpaüzlet bizományosa, igénytelen, kicsiny, sovány ember, olyan hangon diskurált mindig, mintha veszekedni akarna. Isten látja a Perl ur lelkét, a légynek sem akar véteni. Ellenkezőleg: szívében a jó érzések dominálnak, a gazdagokat nem irigyli, a szegényeket nem kívánja elnyomni és azokat akiket a sors arra utalt, hogy az környezetében éljék le napjaikat, nem szándékosan kínozta. És mégis kínozta őket. Megalázza, bosszantja alantasait, ráta-apos a lelkükre; úgy bánik velük, mint a rabszolgákkal; soha egy jó szava sincs hozzájuk és szörnyű rossz kedvét érezteti házanépével is: aki pedig galambszelidséggel ragaszkodik hozzá és anyagi jóssággal túri szeszélyeit.

Perl ur nem is sejtí, hogy a környezetének alakjai csak hörögve élnek

mellette, mert a fájdalomtól állandóan vonaglik a szívének és viharzik a lelkük. Sőt Perl ur az, aki elhitei magával, — hogy ő a környezetének az áldozata. Azt hiszi, csupa tehetetlen emberek kapaszkodtak beléje, akiket ő jószívűségéből tűr meg, akiket ő csak azért nem ráz le a nyakáról, mert szánalommal viseltetik irántuk.

Az üzlet személyzete egy szívvvel és lélekkel kívánta, hogy Perl urat, minél gyorsabb tempóban üsse meg a guta, viszont Perl urnak titkos álmái közé tartozott egy főnyeremény, mely őt azonnal kiemelné a lámpaüzlet petroleum-szagu környezetéből a kaszinó bársonyszőlyés világába, ahol nyugalmazott táblabírákkal és ezredesekkel tarokkozna végig az életet.

Történt azonban, hogy Perl ur nem ütötte meg a főnyereményt, de az ő fejét ütötte meg a lámpáról lehulló kicsiny rézcifrázat. Ez a rézdarab nem volt na-

gyobb egy gyűszűnél, de Perl urat dühbe gurította.

— Ki akasztotta fel a lámpát? Kicsöpöröm az egész személyzetet! Haszontalan népeég, így vigyáznak az árakra? Pokoli fajzat.

Igy pattogott egy negyedóráig. A személyzet szürkült, sáppadozott. Az első segéd a két válla közé huzta a fejét, a kissegéd lábujhegyen járt, lélekzetét visszafojtotta, az inas pedig annyira félt, hogy nem mert semerre sem nézni, hanem mintegy megmeredve állott a pultnál.

Es az ilyen jelenetek naponként többször ismétlődtek, olykor azzal a drámai változással, hogy lemoskolta a pénztáros kissegényt is, aki egész nap kenyeket morzsolgatott szét a szemé alatt és leintette a feleségét, aki panasztalanul állotta a szitkot.

És Perl ur pontosan és jól fizetett. Soha sem tagadott meg semmit a sze-

Törlesztéses és egyéb kölcsönök
Harstein Kálmán jelzalog kölcsön irodája,

a legelőnyösebb feltételek mellett
eszközöl ki o o o o o o o o

Debrecen, Piac-utca 83. szám

— aug. 17.

Zmeskál Zoltán ügye. Zmeskál Zoltán erőshangu támadást intézett a püspöki kar ellen. A néppárt, melynek tagja volt Zmeskát, ülést tartott és kimondta, hogy Zmeskát Zoltán eljárását helyteleníti. Ezen határozatát közölte Zmeskátal, ki a néppárt elnökéhez intézett levelében kijelentette, hogy a néppártból kilép. Zmeskát, mint mondják, az Ugron pártba szándékozik belépni.

A pécskai választás. A pécskai választókerületben augusztus hónap 26-án lesz a választás. Vasárhelyi László örökéért többen versenyeznek. Nem lehetetlen hogy nemzetiségi jelölt jut győzelemre.

Conbes nyilatkozata. Conbes miniszterelnök kijelentette, hogy azok a hírek, mintha belefáradt volna a kormányzásba, nem igazak. Addig nem mondok le, — mondta, — amíg a kamara meg nem buktat. Ettől azonban nem félek. Szembeszállt már velem Valdeck-Rousseau valamennyi minisztere és ámbár ők voltak a legveszedelmesebb ellenfeleim, ők sem tudták elérni, hogy a kamara elforduljon tőlem. Bizom is benne, hogy a kamara többsége mostani összetételében hű marad hozzám. Az ország veszedelmének tartanám, ha a szociálisták kihagyásával új republikánus blokkot alakítanának. Ha valóban fáradt volnék is és menni akarnék, a lelkiismeretem tiltja, hogy most tegyem meg, mert senkit sem látok, aki folytatni tudná a politikámat abban a szellemben, amelyben mostanáig vezettem és tovább is akarom vezetni.

Obstrukció lesz az ősszel!

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, aug. 16.

A „Magyar Hírlap“ vasárnapi politikai elmélkedő cikkében azt a nyilatkozatot adja Bánffy Dezső báró irányába, hogy az ősszel a gazdasági kérdésekben negyvenkettő magával obstrukciót csinál a mostani kormányzat ellen. És csodálatosképpen majdnem ugyanezt hirdette Eötvös Károly is vasárnap Nagy-

mélyzetének. Az érdemet jutalmazta, a nagyobb hibákra enyhítő körülményeket talált és mindenkit segített a bajában. Év végén pedig becsületes igazsággal osztott a személyzettel a haszonban.

És a személyzet mégis utálta, gyűlölte a veszekedős embert, akit folyton lázban tartottak az üzlet gondjai, mintha csak hajszolták, ingerelték volna. Boldogok voltak, ha néhány napra elutazott és ilyenkor a leggyengédebb lelkű alkalmazott is azt kívánta, bárcsak valami baja történne a vasuton. Mégis konsternációt keltett a hír, hogy a főnök ur utazás közben lábát törte.

Ő nagysága többször el akart ájulni, de a környezet gyöngéd ápolása, a gyors orvosi segély, a szeretetreméltó bánásmód stb. ebben megakadályozta. Ő nagysága szanatóriumba vitette férjét, de csakhamar vissza kellett térnie az üzletbe, hogy a férjét helyettesítse. A személyzet részvéte valóban meghatotta.

Első segéd: És éppen Perl uralal történnék ilyen óriási szerencsétlenség. Egy ilyen fain, kitűnő emberrel.

A trazzista: Azóta nem tudok aludni. Látom az összetörött labat, mintha nekem fájna.

körösön beszámolóbeszédében. Eötvös Károly szó szerint ezeket mondta:

— En szövetkeztem az ugynevezett ujpárttal öt nagy dolog keresztülvitelére. Ez az öt dolog nem idegen a függetlenségi párttól, sőt a függetlenségi pártnak van vagy ötven rendíthetetlen hazafisága, hűséges, becsületes tagja és ezzel az ötven derék hazafival törekedni fogunk a legközelebbi jövőben az öt dolognak keresztülvitelére.

Bánffy Dezső báró tehát Eötvössel és Eötvös Károly Bánffyval az ősszre obstrukciót készít elő. Az egyik azt mondja 42 embere van, a másik ötven emberre számít. Lesz tehát komoly politikai tanácskozás helyett megint obstrukciót és kárba vész Tisza István gróf intő szava: „Veszedelmének tartanám, ha a gazdasági kérdéseket politikai szempontokból bírálók, kezelők.“

Es meghirdették Bánffyék — Eötvöst a harcot, még mielőtt tudnók, mit tartalmaz majd a kiegyezés és mit tartalmaz a Németországgal és Olaszországgal való kereskedelmi szerződés. Nekik harc kell és ez elég, hogy az obstrukciót meghirdessék. Ilyen körülmények között aztán ki se csodálja, ha Tisza István gróf kormányelnök most már komolyan a házszabályrevízióval jön, mert ha azok az urak komolyan gondolják az obstrukciót, akkor Tisza Istvánt egyszerűen belekényszerítik, hogy a házszabályokat revideálja, mert kötelessége is, hogy a Ház munkaképességét biztosítsa. Es ezt meg is cselekszi. A kik Tisza Istvánt ismerik, tudják róla, hogy gondolatait végiggondolja, már pedig a házszabályrevízió eszményét nem ejtette el és ha elejtette volna is, most a körülmények kényszeríték rá, hogy elővegye. Ha tehát Eötvösek, Bánffyék az utolsó pillanában nem riadnak össze, akkor az őszezzak legelső pontja a házszabályrevízió lesz, a miben a kormányt az adott körülmények között az ugynevezett kaszinópárt is támogatja, mert hiszen az Andrássy grófok is ellenségei az obstrukciónak. Akárhogyan álljon is a dolog, annyi tény, hogy az ősszel mozgalmas őszezzakra van kilátásunk.

A kissegéd: Az életemmel váltanám meg drága jöltevőm szenvedéseit. . .

A pénztárosnő: (A könyeit törülgette.)

Ő nagysága: Higyjék el, vasból kell lenni az ember szívének. . . Amennyit én szenvedtem, mióta a L'pótkám beteg. (Beleharapott egy narancsba.)

Pár hét mulva, mint villámcsapás, úgy hatott a hír, hogy Perl ur kigyógyult és hazajött. A személyzet kétségbeesetten örült ő nagysága előtt, aki alig tudta leküzdeni nagy felindulását.

Perl ur csakugyan megérkezett. A mint átlépte a küszöböt, két körülmény tűnt föl. Ő hét alatt a személyzet minden tagja meghízott, ellenben Perl ur lesoványodott, a bal lábával pedig bicagett.

Es alig telt el három hét, Perl ur ismét kövéredett, a személyzet pedig szemlátomást soványodott.

Első segéd: Perl még vadabb, mint valaha. — Mert nem törte ki a nyakát, legalább sohasem jött volna vissza.

A strazzista: Lássátok, mint kövéredik, mi pedig soványodunk és csenevészünk.

Gyémántmisés püspök Rákóczirol.

Kassa, aug. 16.

Ma ünnepelte meg a kassai egyházmegye alapításának századik évfordulóját és egyuttal hazafias erőnyekben gazdag püspökének gyémántmiséjét. A gyémántmisét, a historiai nevezetességű Szent-Erzsébet székesegyházban mondotta a püspök, amely ez alkalomból zsufolásig megtelt ünneplő közönséggel. Reggel vonult be az ősz püspök kíséretével a domba, mire a mise megkezdődött. Az egyházi dalárda éneke után a püspök megáldotta egyenként kanonokjait, föllépett a szószékre és ércos, erős hangon mondta el gyémántmiséjének szövegét. Főlemelő hatása volt a hívőkre, mikor Rákóczirol szólva, azt fejtegette, hogy a magyar szeresse a magyart.

Nemes kegyelem az, — így szólt az agg egyházfejedelem — hogy végre annyi balszerencse és vizály után megértene igyekszik a nemzet koronás királyát. Es ez a mi fennkölt királyunk az ő szeretetével mind azt, amihez borus emlékezés tapad, mind elfeledi, megbékül az idők mértföldjelző mesgyéjéről küzdő nemzetének egész multjával és önként, a saját királyi elhatározásából cselekszik, midőn az egykoron számkivetett Rákóczi Ferenc hamvait, hosszú hontalanságából, idegen nyugvóhelyéről magyar földbe, honi rögre temettetni rendel. Nemes kegyelem az, hogy midőn megeredvén az ókori hét városnak nemes versengéséhez hasonló vetélkedés azért, melyik várost illesse több joggal a szabadsághős halóteteme, hogy ugyanakkor a mi jóságos királyunk ezt a várost és ezt a dómot a mi székesegyházunkat jelöli ki a hazájába visszatérő Rákóczi Ferencnek örök nyugvóhelyül. Nemes kegyelem ez és öröm sugárkévéje ragyogja be templomunk minden zuglyát, melybe beleolvás a csucsives ablakon beszűrődő napsugár és mi szivrepesve várjuk, hogy nemsokára betérjen ide mihozzánk a zaklatott életü feledhetetlen nagy bujdosó és hogy itt, ahol minden arasznyi tér az ő meghitt ismerőse, sok évszázadok előtti kultura kövekből faragott poézisét megörökítő tem-

A pénztárosnő: (A könyeit törülgette.)

Első segéd: Perl, a mi vérünkön hizik meg. Ezt az embert az tartja életben és az erősíti meg, hogy minden reggel összepooskolhat egy csomó embert. Van ember, akit a szerelem; van akit a kártya, vagy más szenvedély éltet. — Perl ur, pedig a zsanokságban kéjeleg.

Néhány perc mulva Perl ur csunyán lehordta a személyzetet:

— Nyomorult nép. Csak itt hagyhatnám őket. Azt mondom én, ki keltenne söpörni őket a boltból. — Tudják ezek, hogy mit tesz az ma egy üzletet fenntartani? Nem tudják. Engem agyonnyomnak a gondok és ők egész nap játszanak.

En közben az arca kipirosodott, színtelen szemében sajátságos fény cikázott, egész alakja kiegyenesedett, megférmasodott, amint ott állott a bolt közepén, kevélyen póffeszkelve a meghunyászkodott alantasok előtt, mint valami választó fejedelem vazalusi között.

plomunkban hányt-vetett lelki igazi pihenést, csendes megnyugvást, zavartalan álmot találjon és különös kegyelem az is, hogy ugyanakkor, midőn mindmégannyi alkalom kesztet bennünket az ünnep áhitatára, hogy ebben a percben személy szerint mi magunk is ünnepet ülünk.

Fenkölt beszédének vége így hangzik: Gondoljunk mindenkifelel arra, hogy egy az istenünk, egy a hazánk, egy a királyunk. Ezt a három eszmét, e három szót sohase feledjük. Szeresse a magyar a magyart, mert szeretet az Isten és aki a szeretetben marad, Istenben marad és Isten ő benne. Szünjék meg a gyűlölet, a kenyérrigység, a pártoskodás szelleme, amely gyakran nemcsak a legszentebb családi kötelékeket tépte szét, hanem szegény hazánkat is bizony sokszor a veszély örvényébe sodorta. Akkor szeretni fogjuk egymást, mint egy atyának gyermekei, tekintet nélkül arra, hogy egyik másik tőlünk eltérőleg imádja Istent, vagy más nyelven beszél, mint mi. Akkor a haza javára cselekedünk és életünket nem a mindennapi változó nézetek, hanem az örök igazság fogja irányítani.

Mise után a püspök megáldotta a hívőket, mire ünnepi menetben kivonultak a domból. Elől mentek a kanonokok, mire a püspök következett és utána a főispán, a polgármester, a tábornokok, a tábla elnöke, a főügyész, a premonstreiek Takács preláttal, a domonkosok, a Zichy és Csáky grófok, a tanári karok, köztisztviselők és a testületek zászlókkal hagyták el az ünnepély színhelyét. A templomi ünnepek után a jubiléus egyházfeljedelem a püspöki palota nagytermében fogadta a vármegye, a város, egyesületek és testületek üdvözlő küldöttségeit.

Királyi kitüntetés is méltányolja azokat az érdemeket, amelyeket a gyémántmés főpásztor hosszú papi pályája felmutat. A hivatalos lap vasárnapi száma szerint a király Bubics Zsigmondnak a Lipót-rend nagykeresztjét adományozta. A kitüntetésről szóló királyi kézirat így szól:

Személyem körüli magyar miniszterem előterjesztése folytán Bubics Zsigmond kassai római katolikus püspöknek, áldozópapsága 60 éves évfordulója alkalmából, az egyház és a közügyek terén kifejtett tevékenysége és a hazai művészetek pártolása körül szerzett érdemei elismerésül Lipót-rendem nagykeresztjét díjmentesen adományozom.

Kelt Ischlben, 1904. évi augusztus hó 9-én.

FERENC JÓZSEF s. k.

Gróf Khuen-Hérvary Károly s. k.

EGYHÁZ ÉS ISKOLA.

Helyettes tanárok. A békési ev. ref. főgimnáziumban a jövő iskolai évre helyettes tanároknak alkalmazták Szatmáry Jenőt és Berentés Lajost.

Értesítés. A helybeli evang. reform. tanítóképző intézet gyakorló iskolájában a beiratkozás folyó évi szeptember hó 1-és és 2-ik napján délelőtt 8—11 óráig tartatik meg. A beiratkozás alkalmával fizetendő 20 korona tandíj és 30 fillér orsz. tan. nyugdíjilleték. Az újonnan jelentkező növendékek a keresztlevelüket és himnológiai bizonylataikat is hozzák föl magukkal. — A tanítóképző intézet igazgatósága.

Általános rajztanfolyam. Szücs Izsó a nagyváradai ip. tanonciskola s a segédek továbbképző tanfolyamának igazgatója a modern rajztanítás 10—12 napra terjedő tanfolyamát az ev. ref. felsőbb leányiskola torna termében tegnap reggel 7 órakor megkezdte. Az első előadásán 22. ev. ref. tanító s tanítónő jelent meg. Minthogy e tanfolyam a rajzoktatást az olvasás elemével, a beszéd és értelemgyakorlatokkal köti össze, kívánatos, hogy az elemi tanítással foglalkozók minél többen vegyenek részt e tanfolyam tanulmányozásában. E célból jelentkezőket elfogad az ev. ref. felsőbb leányiskola igazgatósága.

Megerősített tanítók. Az esperes az ideiglenes alkalmazott ev. ref. tanítók közül a következőket erősítette meg: Kiss Julia, Konrad Irén és Törő Mihályné tanítókat és Szabó István s Varga Béla tanítókat.

Képesítő vizsgálat. Az ev. ref. tanítóképző intézetben a képesítő vizsgálatok e hónap 28-án kezdődnek. Kiss Áron püspök a vizsgálóbizottság tagjaiul Dávidházi János kabai, Zsigmond Sándor hajduböszörményi esperes és Somogyi Pál nyugalmazott tanítóképzőintézeti tanárt, a debreceni egyház főjegyzőjét hívta meg.

Utazik az asszony.

Ha a kicsinyek iskolamentesek lesznek, ekkor kezdődik a nagyok szabadsága. Ez a furró utazási hónap július és augusztus szokott bekövetkezni, amidőn már nagyvárosi kellemes bűz emelkedik az aszfaltból és restelünk „még itthon” lenni.

A lakások látogatásra képtelen állapotban, a függönyök levéve, a perzsák felszedve, a luszterek egy használatlan alsó szoknyával gondosan begöngyölve, a butorok huzattal, ház asszonya pedig nagyfokú idegességgel ellátva. A lakás a „Szent-Naftalin” védőszármányai és a mindig keresett siffonár kulcsok jegyében áll. Az asszony az egész kedves napon át csomagol, minden egyes bőrönd és kosár lakatját gondosan bezárja, hogy az elutazás rapján legalább még háromszor kinyissa, mivel rendszeren valamit még könnyen felejtettünk, a férj hazajövelekor többnyire egy rakás csomag és doboz között eltemetve kapja nejét és mindannyiszor némi idejébe kerül, amíg a sok új skatulya közül a „régit” megtalálja. Ilyen jelentőségű pillanatokban okosan és bölcsen csak enyhe hurokat penget, mert mitsem érne, ha túrelmellenkednék, miután a földolog mégis csak az maradna, hogy az asszony utazik.

Es a hihetetlen megtörténik. Végre utra kész vagyis más szavakkal, diktálja már egész sorozatát azoknak a nélkülözhetetlen fontos tárgyaknak, melyek sürgősen utána küldendők lesznek.

E utazás előtt férj uramnak rendszeren ez az utóbbi golygóhája. Követik ezt az asszony szenvedései elutazás után.

Már az indóházban kezdi a vélt nyári szabadságot teli tudóval élvezni; telt vasuti kupéban tudniillik. A nagysága két gyermekével és a kisasszonnyal alig tudtak helyet nyerni, bármennyire igyekezett is a kalauz érdemeit egy korona erejéig elismerni. — Minden kesi megtelt és utitársaságunknak nem marad más hátra, mint egy kupét, egy abba már meglepedett három tagu családdal megosztani.

A két legszűkebb családi kör úgy ahogy helyet foglalt tehát. A gyerekek összehuzódnak, a mamák annál inkább terjeszkednek és birtokfoglalásban olyanokat művelnek, hogy minden megfigyelő előtt világos, miszerint e két anya utazásának végcélja csak Előpatak vagy Marienbad lehet.

Az első barátságstalanságok után egy türethető utazási viszony kezd kifejlődni. Elsőbbnek a rémséges hőség fölött folyik a panasz, úgy vélvén: talán nem ártana az ablakot kinyitni, meg-egyeznek hamarosan azonban a gyermekekre való tekintettel egy léghuzam esetleges következményeiben; megintik a kölyköket többszörösen, hogy cipőjüket ne a szemben ülők ruháin törölges-sék; a könnyű utazó blouz felső három gombját kinyitják és megkérdezik egymástól végül: hova lesz az utazás? Miután az utirány közös, még közelebb hozza ez az örvendetes véletlen a két nőt egymáshoz, már amennyiben a korlátolt férviszonyok ezt megengedik. — Kikérdezik egymást a különböző betegségi tünetek felől, nem létezőn magasabb valami, mint mikor két asszony állapot dolgában egymáson túl akar tenni.

A hangnem ilyen betegségek licitációjánál mindig élénkül, de még korántsem sorolhatták fel azokat a nyomos okokat, melyek ez idén Előpatak, vagy Marienbad mellett szólottak — megjelenik a kalauz és kéri a jegyeket. A nagysága kéri a kizitáská kiskulesát a kisasszonytól. Ez kinyitja utiböröndjét és átadja a kézi táská kiskulesát.

A nagysága kinyitja a nagy kizitáskát, kivész belőle egy gyöngyszínű kis kizitáskát, kinyitja és kihuz belőle egy pirosbőrű kis pénztárcát, melynek oldalrészében kell a vasuti jegyeknek lenniük. Am a jegyek ninesenek a kis pénztárcában, mely a barna kizitáskában a nagy kizitáskából kikerült. Persze a nagysága rögtön magán kívül van, azonnal megkapja különböző állapotjaikak valamelyikét. Meg merne esküdni, hogy tisztelt férje ura a megváltott jegyeket neki egyszerűen nem kézbesítette. A kalauz azonban hosszú gyakorlattal és ennek az utvonalaak régi, alapos ismerője felhívja ő Nagysága figyelmét arra a feketebőrű utitáskára, a mely az ő imponáns bőségű felső testét körülövezi, melynek belsejében a jegyeket tényleg megtalálják. A nagysága lassan magához tér, ám óvatosabb lesz és most már a kilyukasztott jegyeket a vörösbőrű pénztárca oldalrészébe, ezt pedig a gyöngyszínű kizitáskába, a gyöngyszínű kizitáskát a nagy utazó bőröndbe teszi, a melybe még a fekete bőrű kis kizitáskát is elhelyezi. A bőröndöt erre gondosan bezárja és annak kicsi kulcsát szépen benne hagyja.

Alig, hogy a jegyekkel történt eme kis intermezzo elmúlt, újból felveszik az unalmas utimulatság fonalát, míg végül az uticél számos közössége a két asszony közt bizonyos intimitást létesít, a mely szívéllyesség dolgában mi kívánnivalót sem hagy fenn.

Megállapodnak közös ivokurában, ha csak lehet egy házban fognak lakni és hogy egy és ugyanazt az orvost fogják igénybe venni.

A gyermekek is feltalálják magukat és megrövidítik a hosszú ut tartamát, a kocsifékkal, a vészjelző, a vagon ajtainak kilincsével és mi minden hasonlósá veszedelmes vasuti játszmaikkal. Csak a „kisasszony” nélküli egyik dómának 4 éves fiacskája játszik aranyos

gyermek módjára a kis kulcsossal, melyet a másik nagysága bőröndjében benne felejtett. Már is sikerült a kulcsocskát zárjából kivenni és szájacskájába tennie.

A vonat néhány rázása elég és a kicsi kulcsoska minden nagyobb erőlködés nélkül szerencsésen elnyeletett.

Anyuk! — kiált a gyermek örömtől sugározva, — lenyeltem a tici tulcot.

A riadalom, mely eme örömteljes gyermek szózatára keletkezik, persze leírhatatlan. A nagysága mintha egy kigyómarás érte volna, ijedten felugrik és bőröndjére veti magát. Hisz a legkínosabb helyzetek fenyegetik. A vasuti jegyek és az utazási pénz a pirosbőrű pénztárcza oldalreteszében van. Ez pedig a gyöngyszínű kiegészítőben van elhelyezve, a melyet ő a fekete bőrű táskával oly gondosan elzárt a nagy utibőröndbe; S most lenyeli a semmirevaló kölyke a bőrönd kulcsocskáját.

— Lakatost, lakatost! — kiált a nagysága halálsápadtan menetközben.

— Orvost, orvost! — kiált a másik az anyai rémültség borzadalmas rikácsolásával.

A kisasszony jajgat, a gyermekek kurjantanak, a két anya szidja egymást, az utasok ijedten összefutnak míg az általános zürzavarban a kalauz megjelenik és a visító hölgyeket a — végállomással vigasztalja, a hol úgy lakatost, mint orvosokat lehet majd kapni.

Nem sikerült sohasem megtudnom, hogy a két asszony megállapodásukhoz híven a történetek után egy hában vettek e lakást Előpatakon, illetőleg Marienbadban.

Nyári séták.

— Sötét jövő. —

Milliók fohásza száll az ég felé áldásíhozó esőért, de mintha az ég be volnának zárva, mert kárpitján nem tud keresztül törni az iszégbe nező ember imája. Eddig a reményből táplálkozott sok csapástól sujtott lélek, ma azonban igazán elborult arccal néz a jövőbe, mert reményének utolsó zöld levelét is elhervasztja a rettenetes forróság és szárazság, mely megöli az ember veritékes munkájának hittel várt termését. Igaz, hogy ma még élhet a szegény ember, de ha eljön a tél, szünetel a munka, mi lesz az éhező emberből. Annyi baj, annyi nyomorúság van a földön, hogy egy újabb ezreket és ezreket döntene a kétségbeesésbe. Mert ne feledjük, hogy a nyomor rossz tanácsadó, a szellemek amugy is elégedetlenek és a társadalom békéje mindig attól függ, hogy az egyes az életfentartási eszközöket könnyen vagy lelki vergődések közt tudják megszerezni. Rendes időjárás mellett is tengersok télen a nyomorgó és éhező ember. A népkönyha tanuságot tehet erről, mert statisztikája szomorúan igazolja, hogy városunk elhiresztett gazdagságának fénye mellett árnyékok is látunk bőségesen. Mennyivel több lesz a

szegények, az éhezők száma az idén. A tél kezdetén a munka kevesbedik, a nyáron még a legdolgozóbb család sem takaríthatott, mert a drágaság összes keresetét elvitte, rá szorul tehát a társadalomra és annak erszényéből várja az életfentartást. Az a társadalmi osztály pedig, amely egyedül áll helyt a kultúráért és humanizmusért, a nehéz viszonyok közt maga is súlyos gondok között él és ha e kettős oltáson áldozik, önmagától vonja meg a legszükségesebbeket.

A szárazság főleg azon termékenyeket sújtja, mely a szegény népeknek ugyszólván egyedüli tápláléka. Egy országos eső hoznatalán még némi javulást, bár ide s tova itt van a kopás növények be akarításának ideje és nagyon kevés a remény arra, hogy a hőség által eltikkadt e fonnyadt, sőt elsült növényzet új erőre, biztató termésre kapjon.

Amde, ha az ember bizalmát elvesztette, elvesztett mindent és hasonlónak lesz a szedett szőlőhöz és letarolt mezőhöz. Ne essünk tehát kétségbe, hanem fokozott munkássággal és minden jótékony adaja iránt való reudületlen bizodalommal nézzünk a jövő elé. Az Ur akarata és kegyelme romokon is fakaszthat rózzákat és a ki ő benne bizik, nem szegyenül meg örökké.

Mikor e sorokat írjuk, vékony felhők uszkálnak a magasban. Keringőnek fordulnak és talán összejönnek, hogy áldást hullassanak a szomjas földre, az eltikkadt emberiségre, Minden cseppük egy aggódo szívet csendesít le és egy-egy ajkat készíten halálmára.

M I N T K.

A budapesti meteorologiai intézet jelentése.

Budapest, augusztus 16.

Változékony, szeles idő várható, esővel vagy zivatarral és hősüllyedéssel.

A király születésnapja.

Holnap immár 74 esztendeje lesz annak, hogy Bécs mellett Szépkuton az udvari kastélyban Zsófia hercegnő, Ferenc Károly kir. herceg felesége fiugyermeknek adott életet.

Holnap immár 74 esztendőse lesz a mi jó királyunk.

Nagy idő 74 év, még ha gondatlanul, békésen telik is az el. De hej, nagy idő 74 év, ha szenvedésekben, küzdelemben vészszel, viharral, gondokkal tétlen mulik el.

Első Ferenc Józsefnek 74 esztendejében több volt a bánat, mint az

öröm, több a nyugtalanság, mint a béke, több volt a felhő, mint a napsugár.

Szép idő 74 év, ha közszeretben, közbecsülésben telik el. Határozottan szép az, ha milliók rajongó imádata fűződik minden napjához. Jó öreg királyunk egész életében 74 évnek csaknem minden napján milliók szótték imájukba jószágos nevét.

A mióta trónra lépett, különösen pedig mióta kibékült 18 országának legszeretőbb népével minden esztendőben ünnep nekünk, királyszerető magyaroknak augusztus 18-a, a király születése napja.

Minden évben elmegyünk a templomba, hogy kérjük a királyok királyát, tartsa meg nekünk továbbra is egészségben szeretett királyunkat, jószágos szívét forraszsa egybe a mi szerető szívünkkel, tartsa meg magyarnak a magyar királyt.

Uram, hallgasd meg imánkat!

A király születésnapjára rendezendő istentiszteleteken — mint minden évben, úgy az idén is részt vesz város törvényhatóság a polgármester vezetésével.

Réggel 8 órakor a róm kat. templomban ünnepi nagy mise lesz, melyen fényes segédlettel Wolafka Nándor dr. püspök celebrál.

Az ev. ref. nagytemplomban Szele György lelkész mond imát a királyért. Az istentisztelet 9 órakor veszi kezdetét.

A Deák Ferenc utcai izr. templomban 10 órakor lesz az Istentisztelet, melyen a királyért Krausz Vilmos főrabbi imádkozik.

Délelőtt 10 órakor kezdődik az ág. hitv. evangélikus templomban a király születésnapjára rendezett istentisztelet, az ünnepi beszédet Materny Lajos esperes tartja.

A Pásti utcai ant. ort. izr. templomban reggeli fél hat órakor Strasszer Salamon rabbi tart hálaadó istentiszteletet.

Réggel hét órakor a Pavillon lak-tanya előtti gyakorló téren táborig mise lesz a királyért, melyet a táborig káplán tart.

* Személyi hír. Kiss Áron az ev. ref. egyházkerület püspöke tegnap délben hezaérkezett Szatmármegyei látogatásából.

* Vége a vásárnak. Megtörtént az a ritka eset, hogy a debreceni nagyvásárt nem mosta el az eső, Nagy sokadalom volt a város utcáin, a vásártereken az elmúlt napokban, de közgazdasági haszna nem sok volt. Kevés vevő jelent meg, mert szükösen eresztett a buza és ami pénz bejött elment az adóba. Hanem annál több kíváncsi nép forgott a vásáron. A látványosságot ebben a szük világban is vonzák az embereket. A kis kore-mákban felhangzott a nóta, egy pár fejen most is meglátszik a folytonossági hiány, de hisz ez a vásárral együtt jár. A lacikonyháknak is meg

Kóczé hangversenye az „Emke“ kioszk előtt.

Kóczé Antal, az országszerető hírneves budapesti cigányprimás teljes zenekarával együtt, több napra terjedő hangversenyt rendez az Emke kávéház kioszkja előtt. A hangverseny sorozatát napok óta nagy sikerrel folytatja.

volt a közönsége, mely vigan fogyasztotta a kolbászt, pöröcöt, sonatost és bicskanyiló kerti visskót. Aztán vevők, eladók, kíváncsiak és mulatók szerteszál-lingóztak, a körhintás is leszerelt, a bioszkopos is elbontja sátorát és egyideig megint esőndes lesz a vásártér.

* **Komlóssy Lajos meghalt.** Városunknak köztisztviselőjében és szeretetben állt polgára: Komlóssy Lajos tegnap elhunyt. Halálát kiterjedt családja érzékenyen fájalta. Az elhunytban Nagy Gyula ev. ref. főreáliskolai tanár és Bétkői Lajos mándoki lelkész, volt püspöki segédlelkész szerete t apósát gyászolja.

* **A főiskolából.** Az ev. ref. főiskolai háznagyi hivatal tisztelettel értesíti a szülőket, hogy a beiratkozások alkalmával rendszeresen beállani szokott torlódás kiküszöbölésére céljából a f. évi június hó végével beiratkozott gimnáziumi tanulók tandíjait a mai naptól fogva a hivatalos órák alatt elfogadják.

* **Debreceni amber — az acélkirály orvosa.** Köztisztviselőben és becsülésben állott Debrecenben Szentpály Béni dr., kit megnyerő és uri modoránál fogva mindenki szeretett. Pár héttel ezelőtt megírtuk, hogy Amerikába megy, a St. Luisi világiállítás megtekintésére s azután egy 3 hónapig tartó amerikai körutra indul, amelynek célja, az amerikai egészségi viszonyok tanulmányozása lett volna.

Szentpály Béni dr. alig másfél hete érkezett Amerikába, hol az acél királynak, az amerikai acél tröszt elnökének d. b. r. Svabnak a vendége, s vendég szerető gazdája, kivel Budapesten annak ittélte a kalmával ismerkedett meg s köztük forró barátságot fényes ajánlattal kínálta meg. Azzal tudniillik, hogy költözzék állandó tartózkodásra Amerikába s legyen az ő házi orvosa. Szentpály Béni dr. mint értesülünk Mr. Svab ajánlatát elfogadta s elhatározta, hogy Amerikába telepszik le. Erről az elhatározásáról értesítette apósát Horthy nagybirtokos, főrendiházi tagot ki a napokban teszi meg az előkészületeket és intézkedéseket vejének végleges elhatározására nézve.

* **Öngyilkos fiatal leány.** Zombori Erzsébet 18 éves fiatal nyomdászleány tegnap reggel 6 órakor apja, Zombori Lajos baromvásártéri sorompós lakásán marólgot ivott. Tettének oka állítólag mostoha anyjávali összezőrdülése volt. Zombori Erzsébet a Hoffmann és Kronovitz féle nyomdában volt ezelőtt alkalmazásban. A kórházban halt meg.

* **Szerencsétlenség a cséplőgépnél.** Nagy József napszámos mint adogató dolgozott Földes mellett egy tanyán a cséplőgépnél. Munkája közben azonban megcsuszott és leesett a dobasztról, miközben súlyos sérüléseket szenvedett fején és hátán. A szerencsétlenség még a múlt hónap 28-án történt, de a Nagy zuzódásai még mindég nem gyógyultak meg, ami annak tudható be, hogy az orvosi kezelés hiányos volt. Végre ma beszállították a debreceni kórházba, ahol Katona Zoltán dr. kezelése alatt mielőbb meggyógyul.

* **Hány hajó pusztult el a tengeren.** A „Veritas“ magyar és osztrák hajóforgalmi és hajóosztályozó iroda most adta ki a kimutatást azokról a hajókról, amelyek június hónapban a tengeren elpusztultak. E szerint az említett hónapban összesen, 39 gőzös és 34 vitorlás veszett el. A legnagyobb veszteség Angliát érte, a melynek 9 vitorlása és egy

gőzöse ment tönkre. A norvégek is nagy kárt szenvedtek hajókban, mert 8 vitorlásuk és egy gőzösük pusztult el. A német tengerészet 8 gőzessel lett szegényebb. Az amerikai hajópark 3 gőzöse és 3 vitorlása süllyedt el a tengeren. A svéd hajók száma szintén hirtelen csapant meg, öt vitorlással és egy gőzhajóval. Francia lobogóval most öt vitorlással kevesebb járja a tengereket. Az olasz hajók közül 2 gőzös és 2 vitorlás veszett el. Elpusztult még 3 görög és 4 japán gőzös. A háboruban elpusztult hadihajókat nem regisztrálja a kimutatás. Egy egy vitorlást vesztett még a hollandi és az orosz tengerészet, egy-egy gőzöst pedig a dán, spanyol és a kínai kereskedelmi flotta. Június hónapban egyetlenegy magyar és osztrák hajó sem pusztult el.

* **Véletlen szerencsétlenség.** Varkoly József eszmadia mester vásártéri bódéjában Varga Károly tanonc Bati Emil segédet véletlenül egy forgópisz ollyal meglötte. Batikot a kórházba szállították, hol Katona Zoltán dr. vette a sebesültet, — kinek állapota válságos — gyógykezelés alá.

* **Értesítés.** A polgári takarékpénztár tagjait értesíti t. c. tagjait hogy tekintettel arra, hogy szombaton lesz Szent István király napja betéteket szerdán egész nap, csütörtökön és péntéken délelőtt elfogadják.

* **Tűz Derecskén.** Lánárt Gábor derecskei gazdának az udvarán levő szénája tegnapelőtt meggyuladt. A tűz teljesen elhamvasztotta az egész szénakészletet, de szerencsésen tovább nem terjedt. A kár ugyanis meghaladja 1500 koronát. A tűz keletkezésekor csak egy bérés volt a háznál. A vizsgálatot megindították.

* **Orosz japán háború.** Orosz japán háborút játszókat a gyermeket az átkos földre vezető uton, a termény- és áru-raktár közelében. Csorba Péter volt Kuruki, Kiss Sándor meg Kuropatkin. Miután a csatakiállítás egy harci tábor sem riasztotta meg, kövekkel ostromolták egymást, miközben Kuroki úgy fülön ütötte egy kőbombával Kuropatkin, hogy az a sáncoknak esüfolt homokbuckáról lebukott. A csata sebesüljéit idegenek vitték a szülői karok közé, és a harcosok elmenekültek.

* **Fürdői emlék.** Kohn Mór kerepesi-uti rövidkereskedő tegnap érkezett haza siófoki kellemes fürdőzéséről. Első útja a Kossuth Lajos utcai kózzóra vezetett, hogy néhány héttel nem látott jóbarátjait s ismerőseit sorra üdvözölhesse. Találkozott a többek közt egyik igen jó barátjával, Schlezinger Ignác cipőfésű-sz nagykereskedővel. A kölcsönös üdvözlések és bókok után így szól Kohn Mór polgártársunk:

— Kérlek szépen, neked, mint legjobb barátomnak, hoztam a fürdőből egy emléktárgyat, hogy emlékezz meg rólam, valahányszor ránézel. Kérlek, fogadd el. A jóbarát nagyon meghatva köszönte — még nem is látva a tárgyat — barátja ragaszkodását s gavallérságát, mire ez kihuz kabátja belső zsebéből egy 1000 koronáról kiállított váltót és így szól:

— Na kérlek szépen itt van, fogadd el. Tudom, hogy gyakran fogsz reám emlékezni.

* **Makacs bérkocsis.** Csizsár György postatiszt panaszt emelt a 3 számú egy fogatú bérkocsi ellen, mivel beteg nejét

nem akarta Csikos dr. hoz vinni. A makacs fuvarost megfogják büntetni.

* **Elgázolta a vonat.** A 2410 számú tehervonat tegnap a László József gazda szekereit elütötte s összemorzsolta. Emberben nem esett kár.

* **Halálozások.** Debrecen városában az elmúlt három napon a következő halálesetek fordultak elő: Nagy Katalin ev. ref. 7 napos; Kecskés Margit ev. ref. 6 hónapos; Fodor Erzsébet ev. ref. 3 hónapos; özv. Kovács Lajosné szül. Bőszörményi Zsófia ev. ref. 55 éves; Bütös István ev. ref. 17 éves; Püsgös Ilona izr. 20 napos; Tóth Ferenc ev. ref. 4 hónapos; Szele Imre ev. ref. 12 hónapos; Bujdosó László ev. ref. 9 hónapos; Zimányi Ferenc róm. kat. 2 hónapos; Gazda Jolán ev. ref. 5 napos; Katona Juliánna ev. ref. 6 napos; Szutor Eszter ev. ref. 16 napos; Vedres Juliánna ev. ref. 2 éves; Nagy János ev. ref. 22 éves; Tim Lajos ev. ref. 13 napos; Kiss Vilma ág. ev. 7 éves; Zombor Erzsébet ev. ref. 18 éves.

* **Kedvezmény a szőlősgazdáknak.** A vásári tanács értesíti a szőlősgazdákat, hogy saját termésű boraikból háziüzeműségletre szánt bormennyiség után italdó fejében hektolitárenként bor után 6 kor. 70 fillér, bormust és szőlőcsefre után 5 kor. 4 fillért fizetnek, de kötelesek ebbeli igényüket szeptember 15-ig, legkésőbb azonban, ha előbb szüretelődnek, a szüret megkezdéséig bejelenteni. A bejelentések a börtérületen, a városban állandóan lakók részéről az I. és II. ker. rendőrkapitányságoknál, a kertekben és a mezőségeken lakók részéről pedig a mezőrendőrkapitányságoknál eszközölendők. Ezen bejelentésbe foglalandó a bejelentő lakóhelye, házszáma, a családtagok száma, a szőlőbirtok terjedelme holdakban és a házi fogyasztásra felhasznált bor évi átlagos mennyisége hektolitárenként. Ha a termelő egész bortermését házi fogyasztásra kívánja felhasználni, köteles abban az esetben, ha termése öt hektolitert meg nem halad, az egész termés után a kedvezményes adót a kijelentés vagy a felvétel alkalmától azonnal lefizetni.

* **Negyvenöt évvel ezelőtt.** Forgatva az egyház nagy népszerűségnek örvendő Hölgyfutárt, annak 1859-ik évfolyamának hírei közt a következőket olvassuk: Új magyar lapot készülnek kiadni Debrecenben. Kiadója Telegdi könyvtáros leendő, s szerkesztője valószínűleg egyik fővárosi írónk. Mi csak örülni tudnánk a lapok e s aporodásának, ha ügyes tollú írónk szaporodván, minden vállalat jó kézbe jutna. De most a jók egyre fogytak és leginkább a gyom gyarapodik. Ily körülmények közt jobb a kevés jó vállalat, mint a sok rossz. Ugyan majd 45 év múlva mit fognak az akkori emberek olvasni az újságírás mai viszonyairól?

* **Rabló cigányok.** A Méntelephez közel egy kisebb vendéglőben lakott a vásár ideje alatt ifj. Bede György Bagdánba (Szilágy megyébe) való borjukupéc. Tegnap este 9 óra körül a Baromvásártérről ment lakására, mikor a Méntelep mellett az árokból egyszerre elibugrott négy cigány, mellényét letépték és a belső zsebéből pénztárcáját 264 koronával együtt elvették. Bede segítségért kiáltott, mire bonyhádi Parcel Dezső százados a méntelepi készütséget azonnal kivezényelte. A rablók futásnak eredtek, a méneskatonák utánuk és hosszas hajszá után az egyik rablót elfogták. Az elfogott cigányok Lakatos Béla a neve,

Egerszegre való. Lakatos Béla a csendőrségnél érdekes vallomást tett. Elmondta hogy három társának neve Jáni Kálmán, Nagy Kálmán és Nagy Lajos. Családjukat Gömör megyében Martonfalván hagyták, ők négyen pedig eljöttek a debreceni vásárra, hogy bárminő uton, módon pénzt kerítsenek, aztán pedig a lehető legrövidebb idő alatt visszamenjenek Martonfalvára. Tegnap estig összevissza bujkáltak, rejtőzködtek. Megleste az este, míg a csendőrségi járőr elment, — akkor előbujtak az árokból — és a legelső arra menő embert megtámadták. Az elrabolt pénzt nem Lakatos vette el s így a pénz oda van. A csendőrség a legszélesebb körben nyomozást indított a rabló cigányok ellen.

LETZTER JÓZSEF fényképészet festészeti és fénykép nagytársi műterme Piacutca 44. dr. Ujfalussy-ház. Állandó fényképkiállítás a műterem kapubejáratánál levő kirakásban.

* A kölcsönös segélyző egyesület igazgatósága felkéri az egyesület tagjait, hogy befizetéseiket a héten péntekig teljesítsék, mert folyó hó 20-án nemzeti ünnep lévén, hivatalos órák nem tartanak.

Ma este az Arany Bika kévéházban Rácz Károly zenekara játszik.

MULATSÁGOK.

Koszoru-estély 1904. augusztus 18-án szesz holnap csütörtökön a Korona tánctermében a kis kolon és iparos kolon zérkőri koszoru-estélyt rendez. Kezdet a kis kolonnak 5 órakor, az iparos kolonnak 8 órakor. Zenész: Berki Lajos jónévű zenekara. Belépő díj (személyenként) 1 korona. A meghívó a pénztárnál előmutatandó.

TÁVIRATOK.

Az orosz-japán háború.

Pétervár, aug. 16. Az orosz távirati ügynökségnek jelentik Mukdenből 15-ről: 14-én érkezett jelentés szerint a napon a japánok támadást intéztek Port-Artur ellen. Ezt azonban nagy veszteséggel vertek vissza az egész vonalon. A védelmet Stöszel tábornok vezette. A csapatok szelleme és magatartása kitűnő. Az erősség bőven el van látva élelmiszerekkel. A parancsnok rendíthetetlen bátorsága az összes csapatokat a győzelem biztos tudatával tölti el.

Pétervár, aug. 16. Hivatalos jelentések szerint Port-Artur helyőrség 8-tól 10-ig 7 tisztet és 243 katonát veszített. Megsebesült 35 tiszt és 1553 katona. Eltűnt 1 tiszt és 83 katona.

Csifu, aug. 16. A 10-dikén Port-Arturba visszatért orosz hadihajók számát kijöttek a kikötőből. A japán hadihajók szakadatlanul üldözik azokat.

Tokio, aug. 16. Kaminura tenger-nagy jelentése szerint a 14-dikén lefolyt ütközetben, mely a japán és orosz vladivosztoki hajóhad közt történt, az orosz hajók nagy veszteséget szenvedtek, s a Ruszik teljesen használhatatlanná vált, sőt később elsüllyedt. A süllyedő hajóról a japánok 600 orosz tengerészt mentettek meg.

London, aug. 16. Az ellentmondó baroteri hírekből csak annyi állapítható meg bizonyosan, hogy a japánok egyesített vízi és száraz földi erejüket, amely lyel erősen bombázzák Portarturt. Azonkívül az is bizonyos tény már, hogy a japánok újra elfoglalták a portarturi erős ségtől alig két-három mérföldnyire távol eső Takusan magaslatot.

Tokio, aug. 16. Az oroszokat érzékeny veszteség érte. A Pallada nevű orosz hadihajó a tizediki tengeri ütközetben az erős bombázás folytán olyan léket kapott, hogy elsüllyedt.

Tokio, aug. 16. Cingtanban lefegyverezték a Cezárevics nevű orosz hadt hajót és azonkívül három torpedónaszádó. A Cezárevics elfogott tisztjeit azt állítják, hogy szemük láttára süllyedt el egy japán hadihajó a legutóbbi tengeri csatában. Erről azonban illetékes helyen semmit se tudnak.

A király utazása.

Ischl, aug. 16. Ő felsége Paar gróf főhadsegéd és Dietrichstein herceg kíséretében kis suite-tel reggel 6:29 perckor udvari különvonaton Marienbadba utazott.

Marienbad, aug. 16. Ferencz József király délután ideérkezett. A pályaudvaron nagy közönség várta. A várakozók közt volt VII. Edvárd angol király, aki szívélyes szavakkal üdvözölte ő felségét. A pályaudvarról az uralkodó a szállóba hajtatott. Megérkezése után meglátogatta az angol királyt, aki azonnal viszonzotta a látogatást. Este az angol király dísz ebédet adott királyunk tiszteletére. Őfelsége holnap utazik vissza Ischlbe.

Tallián miniszter fia öngyilkos.

Lipik, aug. 16. Tallián Andor, Tallián Béla földmivelésügyi miniszter fia, tegnap este tíz órakor föbe lötte magát. Öngyilkosságának oka ismeretlen. Valószínű, hogy tettét pillanatnyi elmezavarban követte el. A minisztert fia öngyilkosságáról sürgönyileg értesítették.

Budapest, aug. 16. Tallián miniszter fia — mint illetékes helyről értesülünk öngyilkosságát elmezarban követte el.

Az orosz trónöröklés rendje.

Pétervár, aug. 16. A cár a trónöröklés rendjét az esetre, ha az uralkodó a nagyherceg trónörökös nagykorúságának beállta előtt halna el, úgy szabályozza most kiadott manifesztumában, hogy Mihály Alexandrovics nagyherceg

lesz az államfő, míg a kiskorú nagyherceg trónörökös gyámsága Alexandra Fedorovna cárnét illeti.

Császka érsek temetése.

Kalocsa, aug. 16. Az elhunyt érsek ravatalát már tegnap és tegnapelőtt nagyszámu részben a vidékről összesereglett, hívő látogatta meg. Tegnap délután Majorossy püspök beszentelte a koporsót. Este érkezett meg a temetésre Bács-megye főispánja és öt tagu küldöttsége, Zombor, Szabadka, Ujvidék, Baja, Zenta, Bács, Ó-Becse, Jánoshalma küldöttsége. Szmracsányi nagyváradi, Várossy székesfehérvári püspökök és Kohl Medárd címzetes püspök, a vallás és közoktatásügyi miniszter képviseletében Várady Árpád apát miniszteri osztálytanácsos is ideérkeztek. A nagyváradi szepesi, csanádi káptalanok küldöttjei is megjelentek. Képviseletük magukat a bajai és szabadkai katolikus körök küldöttségileg. Ma reggel 6 órakor a papság egyházi díszben, a feketével bevont főszékesegyházból az érseki palotához vonult. A holttest beszentelése után a gyászmenet visszatért a főszékesegyházba. Elől vonult a tanintézetek ifjúsága, következtek a főkáptalani tisztek, Kalocsa elöljárósága és képviselőtestülete, majd a közigazgatás küldöttségei, egyletek, tantestületek, társulatok, továbbá a papság és főkáptalan. A püspökök vonultak ezután segédletükkel, élükön Szmracsányi püspökkel. Az udvari papok az elhunyt egyházfejedelem rendjeit vitték. A koporsót 12 pap vitte. A koporsó után Várady Árpád mint a kormány képviselője és a rokonok haladtak. A menetet az uradalmi tisztek és a családtagok zárták be. A koporsót díszes ravatalra helyezték. A gyászmenet Szmracsányi püspök végezte nagy segédlettel, az abszolúciót Várossi Majorossy, Kohl adták meg. A főszékesegyház előtt lévő teret a küldöttségek, valamint a város és vidék összesereglett népe töltötte meg. A gyászmenet után a főszékesegyház főoltárától jobbra lévő sírkövebe tették az elhunyt főpap holttestét és azt befalazták. A szertartásnak fél 11 órakor volt vége.

A káptalan tömegmondokává Zundl Péter oldalkanonokot választották meg. A káptalani helynökválasztás délután lesz. A végrendeletet még nem bontották fel.

Változások a kuriánál.

Budapest, aug. 16. Birói körökben elterjedt hírek szerint Szabó Miklós, a Kuria elnöke az ősszel nyugalomba vonul. Helyét Vörösmarthy Béla a Kuria másodelnöke foglalja el, akinek helyére Bernáth Géza igazságügyminiszteri államtitkárt emlegetik. Bernáth helyére igazságügyminiszteri államtitkárrá hirszetint — Fabinyi Ferenc dr. a szegedi ítélőtábla elnöke van kizemelve.

Magyar királyi államvasutak.

140,896—1904. szám. D.

HIRDETMÉNY.

A magyar királyi államvasutak igazgatósága nyilvános versenyt hirdet a magyar királyi államvasutak részére a Budapest székes főváros III-ik kerületében Zsigmond-utca 4756—a. hr. szám alatt fekvő teleken a Császárfürdő állomás számára létesítendő kétemeletes kezelőépületnek előállítatásához szükséges munkák végrehajtására.

A tervek, a költségvetés, az egységárjegyzék, a szerződési tervezet, az ajánlati minta, a pályázati feltételek, valamint a munkák végrehajtásához kötött feltételek Budapestén a magyar királyi államvasutak igazgatóságának magasépítmenyi ügyosztályában (VI. kerület, Teréz-körút 56. sz. III. emelet 14. ajtó) a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Az ajánlatok legkésőbb 1904. évi augusztus 25-én déli 12 óráig nyújtandók be alólírott igazgatóság építési és pályafentartási főosztályában (Budapestén, VI. kerület Teréz-körút 56. szám II. emelet 10. ajtó) Az ajánlatok egy koronás, az aján-

lat mellékletei ivenként 30 filléres bélyeggel ellátva és lepecsételve a következő felirattal nyújtandók be: „Ajánlat a Császárfürdői kezelőépület munkáira.“

Csak az összes munkákra tett ajánlatok fognak figyelembe vétetni.

Az ajánlat benyújtását megelőző napon vagyis 1904. évi augusztus hó 24-én déli 12 óráig 4100 korona azaz Négyezeregyszáz korona bánatpénz teendő le a magyar királyi államvasutak központi főpénztáránál (Budapestén, VI. ker. Andrassy-ut 75. szám földszint) akár készpénzben, akár állami letétekre alkalmas értékpapirokban.

A bánatpénzről szóló letétjegy az ajánlathoz nem csatolandó.

Az értékpapírok a legutóbb jegyzett árfolyam szerint számíttatnak, de névértéken felül számításba nem vétetnek.

Posta útján beküldött ajánlatok és bánatpénzek térítve vevénnyel adandók fel.

Budapestén, 1904. évi augusztus hóban.

Az igazgatóság.

Fényképező gépek,

lemezek, filmek előhívó és rögzítők, aranyfürdők, cartonok dus választékban, gyári áron részletfizetésre is kaphatók:

Borsos Katánál

Debrecen, Városház épület.

Tanítás és sötétkamara használatára díjtalan. o o

Bortermelők figyelmébe!

Tisztelettel tudatom, hogy Deák Ferenc-utcán fönnálló gépműhelyemben

ujtalálmányu és szabadalmazott vasszerkezetű és felülnyomásu

borsajtók és őszölytuzók

készítek, mely bármelyik külföldi gyártmányt is felülmúlja.

A borsajtó **fatányérral** van ellátva, mustlé a vasrészekkel nem érintkezik, a törköly egy darabban kivethető.

Raktáromban minden nagyságban a legnagyobb választékban **de olcsó árakban** kapható.

Szíves pártfogást kérek, tisztelettel

Preizler Mór

mülakatos és gépjavitó műhelye

MIHALOVITS J.

gyógyszertára s gyógyszerészeti műlaboratoriuma a „Kigyó“-hoz
DEBRECENBEN, FŐTÉR 31-IK SZÁM.

Ajánlja a következő közkeveltségnak örvendő készítményeit:

Harmat-crème

arcsejéítő s bőrápoló kenőcsét, mely teljesen ártalmatlan, nem száraz, tehát nappal is használható s az arcnak üdőséget, finomságot s hamvas, selyes kölcsönöz. Az arcot tisztítja s fehéríti. Kiváló eredménnyel használható arcvörösség, májfolt, sömör, szeplő s egyéb tisztáltságnál. 1 tégely harmat-crème ára 1 korona. A krémhez használható **Harmat-arcpor,** mely az arcnak üdősítő, háromféle színben kapható u. m.: fehér, rózsás s crème színben. Kitűnő illata, teljesen ártalmatlan volta s finomsága által vetekedik minden más készítménnyel. Jól tapad és igen jól fed. **Próbadoz** ára 50 fill. **Nagyobb dobozó 1 és 2 kor.**

A Molitergin a legkiválóbb arc s különösen kézbőr-ápoló folyadék, mely a bőrnek selyemszerű lágyaságot, bársonyszerű finomságot kölcsönöz. Fehéríti az arc- s kézbőrt. Teljesen ártalmatlan. Nem száraz s nem piszkítja a ruhát. Hatása bűnöltes és rögzíti! Napégette vagy szélkiütés kezéket vagy arcbőrt a legrövideb idő alatt üdév, finom má tesz. Megbarnult kezeket, eldurvult kézbőrt fehérré, puhává változtat. **Egy üveg Molitergin ára 1 korona.**

Szemorodni borból kiváló gondal készült gyógyborok, étek melyek gyógytékintetében versenyeznek minden a nemű készítménnyel
Nagy raktár bel-és külföldi gyógyszer, különlegességekből.

Mihalovits J. gyógyszerésze a „Kigyó“-hoz Debrecen.

Kövényi-hajszesz.

Dr Borsos féle Meggátolja a hajkihullást, a fejbőr megkorpásodását, a hajvégek megtörését s megóvja a fejbőr betegségektől. Hatása biztos. Használata egyszerű. Nem száraz. Nem piszkítja a fehérműt. Teljesen ártalmatlan. Elősegíti a hajnövést. **1 üveg hajszesz ára 1 vagy 2 korona.**

Dr Borsos-féle

Kövényi hajkenőcs.

Azok részére, a kik a folyadékot nem kedvelik s inkább a kenőcsnek barátai, készül ugyanolyan ható anyagból s ugyan olyan kiváló hatásu hajkenőcs is, mint a Borsos-féle hajszesz. Ezen hajkenőcs is, teljesen ártalmatlan. Hatása gyors, biztos!

Egy tégelyhajkenőcs

ára 1 korona

A Mihalovits-féle

Iztelen csukamáj olaj

teljesen izetlen szagtalan készítmény, mely undorító okoz s e végtől a gyermekek azt szívesen szedik. A Mihalovits-féle

China-bor.

China vas bor.

Conduangó-bor.

Pepsin-bor.

Egy üveg ára
1 korona 60 fill